

Андрій ОВСІЄНКО,
Голова Вищої ради правосуддя

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Доброго дня, шановні колеги!

Доброго дня, шановні гості, наші міжнародні партнери!

Приємно вітати всіх вас у цій залі, де вершиться правосуддя, відбуваються одні з найбільш знакових подій для всієї судової системи і для Української держави.

Ми сьогодні говоримо про надважливе питання, яке, без перебільшення, можна назвати й певною мірою визначальним у діяльності судової системи, – про суддівську освіту. Фактично вона є основою для належного функціонування всієї нашої судової системи, для належного забезпечення відправлення правосуддя кожним судом, починаючи від найменшого місцевого районного суду і до Верховного Суду. Адже суддівська освіта – це питання, яке стосується безпосередньо кожного без винятку судді в нашій країні.

Ефективне функціонування системи судоустрою як гарантія забезпечення справедливого правосуддя, належного захисту прав і свобод, того, що судочинство здійснюється справедливо і неупереджено, повною мірою залежить від кваліфікації, рівня підготовки кожного судді. Як свідчить практика, і такі випадки є непоодинокими, неналежна підготовка судді або його недостатній професійний рівень можуть бути причинами, які призводять до ухвалення того чи іншого рішення з порушенням закону. Саме тому належна професійна підготовка судді й систематичне підтримання його високого рівня кваліфікації є, без перебільшення, одним із пріоритетних завдань нашої держави.

На сьогодні маємо ситуацію, коли суддівська освіта в Україні продовжує процес свого становлення і розвивається, розвивається дуже потужно. Це слід відмітити. І не лише ми як судді можемо це оцінити, це відзначають і наші міжнародні партнери.

Саме на Національну школу суддів України як інституцію в системі правосуддя, інституцію зі спеціальним статусом законом покладено обов'язок забезпечувати підготовку та підтримання належного професійного рівня суддівського корпусу. І, варто сказати, що Національна школа суддів з цим завданням справляється успішно впродовж багатьох років.

Говорячи про систему суддівської освіти, ми маємо на увазі конкретних людей, які займаються підготовкою, підвищенням кваліфікації суддів, кандидатів на посаду судді у процесі добору, працівників апарату суду. На виконання законодавчих змін, які були зумовлені черговим етапом судової реформи, значною мірою модернізувалася й Національна школа суддів України. Модернізувалася шляхом запровадження абсолютно новітніх стандартів суддівської освіти, нових форм і методів, які дали змогу задіяти найкращі міжнародні практики освіти суддів.

Це ми відчули проходячи у Національній школі суддів України підвищення кваліфікації, беручи участь у організованих семінарах, симпозиумах та інших навчальних заходах. Це постійний і безперервний процес оновлення, розвитку, модернізації організації й здійснення навчального процесу, комплексу форм і методів діяльності. Загалом це процес становлення новітньої системи суддівської освіти.

Запровадження новітніх методик і форм освіти для суддів стало можливим значною мірою завдяки тісній, плідній і тривалій співпраці з нашими міжнародними партнерами. Це дало змогу нам перейняти одні з кращих практик, одні з кращих методик, форм освіти. Дуже важливим інноваційним елементом стало запровадження так званої інтерактивної форми освіти, інтерактивного спілкування, що дало можливість залучити водночас до процесу підвищення кваліфікації, до процесу навчання велику кількість наших колег суддів.

Застосування новітніх інформаційних технологій у наш час є важливим чинником, який забезпечує просування новітніх методів освіти суддів на ниві діяльності Національної школи суддів України. Особисто для мене, мабуть, найбільш ефективним інституційним елементом стало створення тестологічного центру в структурі Національної школи суддів України. Створення цього структурного підрозділу в закладі суддівської освіти дало змогу запровадити єдині стандартизовані незалежні системи оцінювання, зокрема кваліфікаційного оцінювання, оцінювання в процесі підготовки та перепідготовки не тільки суддів, а й працівників апарату суду. Та це далеко не єдина серйозна інституційна і системна новація в системі суддівської освіти.

У контексті зазначеного слід наголосити, що якісна суддівська освіта – не самоціль, а внутрішня потреба професійного суддівського корпусу. Насамперед це важливий чинник формування суспільної довіри до судової влади в Україні.

Й це не просто слова, оскільки, як свідчать нещодавні соціологічні дослідження, проведені Центром політико-правових реформ у червні 2019 року, майже 15 відсотків опитаних респондентів зазначили про те, що, на їхню думку, якомога частіше навчання суддів, більша кількість тренінгів і освітніх програм для них сприяли б тому, що суспільна довіра до суду як інституції, до судової гілки влади як незалежної гілки влади була б вищою і зростала. Тому хочу у своєму виступі висловити подяку фахівцям Національної школи суддів України за такий ентузіазм, який можемо спостерігати не лише як Вища рада правосуддя, а й як уся суддівська спільнота.

Науково-методична діяльність цієї інституції не лише дає змогу ефективно виконувати свою функцію решті органів суддівського врядування, а й є запорукою того, що дійсно рівень суддівської освіти в нашій державі зростатиме невпинно, він набуватиме новітніх інноваційних форм, інструментів, і це дасть змогу досягти того рівня суспільної довіри до суду як інституції, якого ми, наша держава, наше суспільство прагнемо.

На продовження свого короткого виступу хотів би виконати надзвичайно приємну для мене місію, оскільки моя трудова діяльність не лише як судді, а й як викладача

Національної школи суддів тісно пов'язана з цією установою, – вручити високу державну нагороду Валентині Костянтинівні Коржик. Валентина Костянтинівна – не лише заслужений юрист України, не лише директор Харківського регіонального відділення Національної школи суддів України, це наша колега. Нещодавно мені особисто довелося співпрацювати з Харківським регіональним відділенням Національної школи суддів, і маю відзначити, що високий рівень роботи цього відділення є, беззаперечно, заслугою і її керівника та колективу, який був нею створений, дібраний, який у неї вірить, за нею іде і який вона зуміла так добре організувати.

Ця висока державна нагорода – орден Княгині Ольги III ступеня. Дуже визначальним є те, що ним було нагороджено нашу колегу з нагоди Дня Незалежності України Указом Президента України від 22 серпня 2019 року. І не менш знаковим, мабуть, є те, що ми маємо нагоду вручити таку високу державну нагороду саме напередодні Дня працівників суду. Оскільки, мабуть, символічним можна визнати це поєднання обставин, тому що незалежність держави полягає, у тому числі, у незалежності судової гілки влади, незалежності судової системи, незалежності кожного судді. Це є запорукою і гарантією незалежності держави.

З великою приємністю передаю вам, Валентині Костянтинівно, цю високу державну нагороду і бажаю, щоб вона мала продовження на вашому життєвому і професійному шляху. Вітаю вас!